

Универзитет у Београду
ХЕМИЈСКИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 76/2
28 -01- 2025 год.
БЕОГРАД

UNIVERZITET U BEOGRADU HEMIJSKI FAKULTET

P R A V I L N I K O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

Bеоград, 16. Decembar 2024. godine

Na osnovu članova 3. i 14. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Sl. Glasnik RS”, br. 35/2023), poslodavac u **UNIVERZITET U BEOGRADU-HEMIJSKI FAKULTET; Ul. Studentski trg 12-16 , Beograd-Stari Grad; PIB: 101823040 ; MB: 07053681 ;Šifra delatnosti: 8542 -Visoko obrazovanje, donosi sledeći, donosi sledeći:**

P R A V I L N I K O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim Pravilnikom, u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu i drugim propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, uređuju se prava, obaveze i odgovornosti u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod Poslodavca.

Član 2

Bezbednost i zdravlje na radu podrazumeva obezbeđivanje takvih uslova na radu kojima se, u najvećoj mogućoj meri smanjuje broj povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, odnosno osigurava bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih.

Bezbednost i zdravlje na radu Poslodavac obezbeđuje sprovođenjem preventivnih mera zasnovanih na primeni propisa u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, radnog prava, tehničkih propisa i standarda, propisa u oblasti zdravstvene zaštite, higijene rada, zdravstvenog osiguranja, penzijskog i invalidskog osiguranja i organizacije rada.

Član 3

Pravo na bezbednost i zdravlje na radu imaju svi zaposleni kod poslodavca, kao i svako lice koje se zatekne u poslovnim prostorijama i radnoj okolini Poslodavca radi obavljanja određenih poslova, ako je sa njihovim prisustvom upoznat Poslodavac.

Član 4

Proces rada se organizuje i sprovodi tako da se zaposlenom obezbeđuje rad na radnom mestu i u radnoj okolini u kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu, odnosno tako da se zaposlenom obezbeđuje obavljanje poslova na kojima su sprovedene takve mere.

Član 5

Ovim Pravilnikom uređuje se:

1. Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu;
2. Prava, obaveze i odgovornosti;
3. Pregledi i provere opreme za rad i ispitivanje uslova radne okoline;
4. Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu;
5. Obuka zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
6. Evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
7. Prva pomoć u slučaju povrede ili oboljenja na radu.

II ORGANIZOVANJE POSLOVA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

Član 6

Poslodavac organizuje poslove bezbednosti i zdravlja na radu saglasno tehničko - tehnološkim potrebama i obimu procesa rada, broju zaposlenih koji učestvuju u samom procesu rada, broju radnih smena, vrsti delatnosti i nivou procenjenog rizika na radnom mestu i u radnoj okolini.

Član 7

Poslove bezbednosti i zdravlja na radu, poslodavac može da obavlja sam u delatnostima trgovine na malo, usluga smeštaja i ishrane, informisanja i komunikacija, finansijskih delatnosti i delatnosti osiguranja, poslovanja nekretninama, stručnim, naučnim, inovacionim, administrativnim i pomoćnim uslužnim delatnostima, obaveznog socijalnog osiguranja, obrazovanja, umetnosti, zabave i rekreacije, ostalim uslužnim delatnostima, ako ima do 20 zaposlenih.

Poslodavac je dužan da polaže stručni ispit za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu koji propisuje ministar nadležan za poslove rada i nije dužan da ima propisanu licencu.

Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu Poslodavac može da odredi jedno ili više lica od svojih zaposlenih ili da angažuje pravno lice, odnosno Direktora koji ima licencu za obavljanje tih poslova (u daljem tekstu: Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu).

Ukoliko se za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu angažuje pravno lice ili Preduzetnik iz stava 1. ovog člana, za obavljanje tih poslova zaključuje se ugovor kojim se bliže uređuju prava, obaveze i odgovornosti ugovornih strana, u skladu sa Zakonom.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI

Član 8

Ovim Pravilnikom utvrđuju se prava, obaveze i odgovornosti u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu koja se odnose na:

1. Posebna prava, obaveze i mere u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu mladih, žena, invalida i profesionalno obolelih zaposlenih;
2. Obaveze i odgovornosti Lica za bezbednost i zdravlje na radu;
3. Prava i obaveze zaposlenih u sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu;
4. Prava predstavnika zaposlenih.
5. Obaveze i odgovornosti Poslodavca

1. Posebna prava, obaveze i mere za zaštitu mladih, žena i invalida rada

Član 9

Posebna prava, obaveze i mere bezbednosti i zdravlja na radu mladih, zaposlenih žena za vreme trudnoće i njihovog rada na radnim mestima sa povećanim rizikom, invalida i profesionalno obolelih zaposlenih uređuju se zakonima, drugim propisima i ovim Pravilnikom.

Član 10

Poslodavac ne može da zasnuje radni odnos sa licima mlađim od 18. godine života.

Poslodavac može angažovati lice mlađe od 18. godina života za obavljanje privremenih i povremenih poslova, u skladu sa zakonom.

Lice iz stava 2. ovog člana mora da bude član omladinske zadruge.

Poslodavac ne može angažovati lice iz stava 2. ovog člana za rad noću, za prekovremeni rad i za poslove na radnim mestima koja su Aktom o proceni rizika utvrđena kao radna mesta sa povećanim rizikom.

Član 11

Zaposleni između navršene 18. i 21. godine života može da radi noću samo na osnovu nalaza nadležne službe medicine rada kojim se utvrđuje da takav rad nije štetan za njegovo zdravlje. Troškove lekarskog pregleda iz stava 1. ovog člana snosi Poslodavac.

Član 12

Zaposlena žena za vreme trudnoće ne može da radi prekovremeno, noću i na poslovima i radnim mestima, koja su po nalazu službe medicine rada, ili drugih nadležnih zdravstvenih organa, štetni za njeno zdravlje i zdravlje deteta.

Član 13

Poslodavac je dužan da zaposlenu ženu za vreme trudnoće, invalida, zaposlenog sa utvrđenim profesionalnim oboljenjem i lice mlađe od 18 godina života u pisanoj formi obavesti o rezultatima procene rizika na radnom mestu i o preduzetim merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu takvih lica.

Član 14

Poslodavac je dužan da zaposlenom invalidu rada i profesionalno obolelom zaposlenom obezbedi obavljanje poslova prema preostaloj radnoj sposobnosti, odnosno obezbedi obavljanje drugog odgovarajućeg posla u skladu sa njegovom zdravstvenom sposobnošću.

Obaveze i odgovornost Savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu

Član 15

Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu saraduje sa rukovodiocima i zaposlenima u sprovođenju i unapređivanju bezbednosti i zdravlja na radu.

Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu odgovorno je Direktor za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja naradu i ne može da trpi štetne posledice ako svoj posao obavlja u skladu sa Zakonom.

- 1) sprovodi i učestvuje u postupku procene rizika;
- 2) učestvuje u izradi programa obuke zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, programa obuke predstavnika zaposlenih i programa obuke rukovodilaca;
- 3) vrši kontrolu i daje predloge poslodavcu u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju sredstava za rad, hemijskih materija i lične zaštitne opreme;
- 4) učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih uslova rada;
- 5) organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne sredine;
- 6) organizuje preventivne i periodične preglede i provere opreme za rad i preglede i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija;
- 7) predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mestima sa povećanim rizikom;
- 8) prati i kontroliše primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa organizacijom poslova bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;
- 9) prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim bolestima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje;
- 10) organizuje i sprovodi obuku:
 - (1) zaposlenih i drugih lica u skladu sa ovim zakonom,
 - (2) predstavnika zaposlenih,
 - (3) rukovodilaca;
- 11) priprema uputstva za bezbedan i zdrav rad i kontroliše njihovu primenu;

12) zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog i obustavlja rad na opremi za rad do otklanjanja uočenih nedostataka prilikom pregleda i provere opreme za rad iz člana 15. stav 4. Zakona;

13) organizuje lekarske preglede zaposlenih;

14) saraduje i koordinira rad sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja delatnost medicine rada po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;

15) saraduje sa predstavnicima zaposlenih i Odborom za bezbednost i zdravlje na radu po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;

16) vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;

17) prati promenu propisa i vrši usklađivanje akata poslodavca, prati standarde i tehnički napredak u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Savetnik za bezbednost i zdravlje na radu je dužan da u delatnostima iz člana 48. Zakona svakodnevno prati, kontroliše i izveštava poslodavca o primeni mera za bezbednost i zdravlje kod poslodavca u skladu sa organizacijom poslova bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca i aktom iz člana 46. stav 2. Zakona.

Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da u pisanoj formi izvesti poslodavca i predstavnika zaposlenih o zabrani iz stava 1. tačka 12) ovog člana.

Ako poslodavac, i pored zabrane u smislu stava 1. tačka 12) ovog člana, naloži zaposlenom da nastavi rad ili upotrebu sredstva za rad, savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da o tome odmah izvesti nadležnu inspekciju rada.

Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da kontinuirano usavršava znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu u smislu člana 53. ovog zakona.

3. Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih

Član 16

Prava zaposlenog

Zaposleni ima pravo i obavezu da se pre početka rada upozna sa merama bezbednosti i zdravlja na radu na radnom mestu na koje je određen, kao i da se obuča za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo da poslodavcu daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu.

Zaposleni ima pravo i obavezu da redovno kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ima pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac.

Zaposleni je dužan da radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, na osnovu izveštaja zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada kojim se utvrđuje da je zdravstveno sposoban za rad na tom radnom mestu.

Pravo zaposlenog da odbije da radi

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- 1) ako mu pretil neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede;
- 2) ako mu poslodavac nije obezbedio propisani lekarski pregled ili ako se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove, u smislu člana 56. ovog zakona, za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom;
- 3) ako u toku obuke za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje, u smislu člana 33. stav 2. ovog zakona, na radnom mestu na koje ga je poslodavac odredio;
- 4) duže od punog radnog vremena, odnosno noću ako bi, prema oceni zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;
- 5) na sredstvu za rad na kojem nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu;
- 6) ako nije izdata dozvola za rad, u smislu člana 27. stav 1. ovog zakona.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana, zaposleni može da se pisanim zahtevom obrati poslodavcu radi preduzimanja mera koje, po mišljenju zaposlenog, nisu sprovedene.

Ako poslodavac ne postupi po zahtevu iz stava 2. ovog člana u roku od osam dana od prijema zahteva, zaposleni ima pravo da podnese zahtev za zaštitu prava inspekciji rada.

Kada zaposleni odbije da radi u slučajevima iz stava 1. ovog člana, a poslodavac smatra da zahtev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavesti inspekciju rada.

Član 17

Pravo zaposlenog da napusti radno mesto

Poslodavac je dužan da obezbedi da svi zaposleni budu obučeni da preduzmu odgovarajuće korake u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima, koja su im na raspolaganju u slučaju ozbiljne, neizbežne i neposredne opasnosti po njihovu bezbednost i/ili bezbednost drugih i u slučaju kada neposredni rukovodilac, koji je odgovoran, nije prisutan, da bi izbegli posledice opasnosti.

Kada mu pretil ozbiljna, neizbežna i neposredna opasnost po život ili zdravlje, zaposleni ima pravo da preduzme odgovarajuće mere, u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja mu stoje na raspolaganju i da prestane da radi, napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu sredinu.

U slučaju iz stava 2. ovog člana zaposleni koji prestane da radi, napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu sredinu nije odgovoran za štetu koju prouzrokuje poslodavcu, odnosno neće biti stavljen u bilo kakvu nepovoljnu situaciju, osim u slučaju da je štetu prouzrokovao namerno ili iz krajnje nepažnje.

Član 18

Obaveze zaposlenog

Zaposleni je obavezan da:

- 1) vodi računa o sopstvenoj bezbednosti i zdravlju na radu, kao i o bezbednosti i zdravlju drugih lica na koja može da utiče njegov rad u skladu sa obukom za bezbedan i zdrav rad i uputstvima za bezbedan i zdrav rad dobijenim od poslodavca;
- 2) primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad;
- 3) namenski koristi sredstva za rad, hemijske i druge materije;
- 4) pravilno koristi ličnu zaštitnu opremu, da sa njom pažljivo rukuje i da je uredno vrati na mesto koje je namenjeno za njeno čuvanje;
- 5) pre početka rada, pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i ličnu zaštitnu opremu, i da u slučaju uočenih nedostataka izvesti poslodavca ili drugo ovlašćeno lice;
- 6) pre napuštanja, radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene.

Zaposlenom je zabranjeno da samovoljno isključuje, menja ili uklanja bezbednosne uređaje na sredstvima za rad.

Obaveza zaposlenog da saraduje

Zaposleni ima obavezu da, u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavesti poslodavca, odnosno neposrednog rukovodioca o nepravilnostima, opasnostima, štetnostima ili o drugim nedostacima u sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu koji bi na radnom mestu mogli da ugroze njegovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih i drugih lica.

Ako poslodavac posle dobijenog obaveštenja iz stava 1. ovog člana ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od osam dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nisu sprovedene odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje, zaposleni se može obratiti nadležnoj inspekciji rada, o čemu obaveštava savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu, predstavnika zaposlenih i/ili Odbor.

Zaposleni je dužan da saraduje sa poslodavcem i savetnikom, odnosno saradnikom za bezbednost i zdravlje na radu, kako bi se sprovele propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na kome radi.

4. Prava Predstavnik zaposlenih

Član 19

Zaposleni kod poslodavca imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu.

Najmanje tri predstavnika zaposlenih obrazuju Odbor za bezbednost i zdravlje na radu (u daljem tekstu: Odbor).

Poslodavac je dužan da u Odbor imenuje najmanje jednog svog predstavnika, tako da broj predstavnika zaposlenih bude veći za najmanje jedan od broja predstavnika poslodavca.

Postupak izbora i način rada predstavnika zaposlenih i Odbora, broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom uređuju se kolektivnim ugovorom ili sporazumom zaključenim između poslodavca i predstavnika zaposlenih.

Poslodavac je dužan da najmanje jednom predstavniku zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu omogući odsustvo sa rada u obavljanju poslova njegovog radnog mesta u trajanju od najmanje pet časova rada mesečno s pravom na naknadu zarade koja se obračunava i isplaćuje u istom iznosu kao da je radio na poslovima radnog mesta, kao i da obezbedi tehničko-prostorne uslove u skladu sa prostornim i finansijskim mogućnostima, radi obavljanja aktivnosti predstavnika zaposlenih.

Obaveza konsultovanja

Član 20

Poslodavac je dužan da zaposlenima, predstavniku zaposlenih i/ili Odboru omogući da budu konsultovani unapred i blagovremeno u vezi:

- 1) svih mera koje utiču ili mogu da utiču na bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- 2) organizovanja poslova bezbednosti i zdravlja na radu i određivanja zaposlenih iz člana 15. stav 1. tačka 9) ovog zakona;
- 3) donošenja akata koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
- 4) planiranja i organizovanja obuke iz člana 33. ovog zakona.

Poslodavac je dužan da predstavniku zaposlenih i Odboru omogući uvid u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu.

Obaveza informisanja

Član 21

Poslodavac je dužan da zaposlene ili predstavnike zaposlenih i/ili Odbor upozna sa:

- 1) rizicima na radnom mestu u radnoj sredini i preventivnim merama bezbednosti i zdravlja na radu i aktivnostima koje se odnose na tehnološki i radni proces kod poslodavca;
- 2) preduzetim merama inspekcije rada;
- 3) evidencijama o povredama na radu i profesionalnim bolestima i o preduzetim merama za bezbednost i zdravlje na radu;
- 4) preduzetim merama za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje.

Član 22

Obaveza saradnje

Poslodavac i predstavnik zaposlenih i/ili Odbor i sindikat, dužni su da međusobno sarađuju o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Član 23

Prava zaposlenih, predstavnika zaposlenih i Odbora

Zaposleni, predstavnik zaposlenih i/ili Odbor imaju pravo da:

- 1) poslodavcu daju predloge o svim pitanjima koja se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;
 - 2) zahtevaju od poslodavca da preduzme odgovarajuće mere za otklanjanje ili smanjenje rizika koji ugrožava bezbednost i zdravlje zaposlenih;
 - 3) zahtevaju vršenje nadzora od strane inspekcije rada, ako smatraju da poslodavac nije sproveo odgovarajuće mere za bezbednost i zdravlje na radu, prisustvuju inspeksijskom nadzoru, kao i da podnesu primedbe i zapažanja.
- Zaposleni navedeni u članu 57. ovog zakona i stavu 1. ovog člana ne smeju da budu stavljeni u nepovoljan položaj zbog svojih aktivnosti.

RAD OD KUĆE I RAD NA DALJINU

Opšte obaveze

Prilikom rada od kuće i rada na daljinu poslodavac je dužan da obezbedi bezbednost i zdravlje na radu u saradnji sa zaposlenim, pri čemu je poslodavac dužan da utvrdi uslove za bezbedan i zdrav rad, sredstva za rad izdata od strane poslodavca, da definiše radni proces u vezi sa izvršenjem poslova za koje je zaposleni zadužen i propiše preventivne mere za bezbedan i zdrav rad.

Član 24

5.

Obaveze i odgovornosti poslodavca

Poslodavac je dužan da:

- 1) aktom u pisanoj formi imenuje savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu;
- 2) zaposlenom odredi obavljanje poslova na radnom mestu i u radnoj sredini na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- 3) obaveštava zaposlene i predstavnike zaposlenih o opasnostima i štetnostima koje mogu da dovedu do povreda na radu i oštećenja zdravlja koji nastaju uvođenjem novih tehnologija i sredstava za rad i da u takvim slučajevima donese odgovarajuća uputstva za bezbedan i zdrav rad;
- 4) obučava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;
- 5) obezbedi zaposlenima korišćenje lične zaštitne opreme u skladu sa aktom o proceni rizika;
- 6) obezbedi održavanje sredstava za rad i lične zaštitne opreme u ispravnom stanju i isključi iz upotrebe sredstva za rad i ličnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promene zbog kojih postoje rizici za bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- 7) angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad i pregleda i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine, odnosno hemijskih, fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti i bioloških štetnosti;
- 8) obezbedi na osnovu akta o proceni rizika i ocene zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa ovim zakonom;
- 9) obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da obuči odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći;
- 10) zaustavi svaku vrstu rada koji predstavlja ozbiljnu, neizbežnu i neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih.
- 11) u pisanoj formi imenuje lice, neposrednog rukovodioca, koji je dužan da svakodnevno prati i vrši kontrolu primene mera bezbednosti i zdravlja na radu;

Postupak i rokove preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad i pregleda i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine, odnosno hemijskih, fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti i bioloških štetnosti, propisuje ministar nadležan za poslove rada.

Pravno lice iz stava 1. tačka 7) ovog člana dužno je da izda stručni nalaz po izvršenom pregledu i proveru opreme za rad i pregledu i ispitivanju električnih i gromobranskih instalacija ili ispitivanju uslova radne sredine najkasnije u roku do 30 dana od dana izvršenog pregleda i provere, odnosno ispitivanja.

Ako se prilikom pregleda i provere opreme za rad utvrdi da na opremi za rad nisu primenjene mere za bezbedan i zdrav rad, lice koje je vršilo pregled i proveru opreme za rad dužno je da odmah o tome obavesti poslodavca, odnosno savetnika ili saradnika za bezbednost i zdravlje na radu i da na opremi postavi nalepnicu o neispravnosti. Poslodavac, odnosno savetnik ili saradnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da odmah zabrani rad na opremi za rad na kojoj nisu primenjene mere za bezbedan i zdrav rad. Zabrana korišćenja opreme za rad važi do otklanjanja nepravilnosti zbog kojih oprema za rad nije bezbedna za upotrebu, odnosno do izdavanja stručnog nalaza o pregledu i proveru od strane pravnog lica sa licencom kojim se potvrđuje da su na opremi za rad primenjene mere za bezbedan i zdrav rad.

6. Obaveze i odgovornosti neposrednog rukovodioca radova

Član 25

Neposredni rukovodilac dužan je da zaposlene na najprikladniji način upozna sa uslovima rada i opasnostima na njihovom radnom mestu u procesu rada kao i sa namenom i načinom upotrebe sredstva lične zaštite na radu.

Član 26

Neposredni rukovodilac dužan je da svakodnevno sprovodi mere zaštite na radu, prati i kontroliše primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu. Dužan je da zabrani rad zaposlenom koji ne koristi na svom radnom mestu sredstva i opremu lične bezbednosti i zdravlja ili koristi sredstva za rad na kojima nisu primenjene propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 27

Ukoliko se dogodi povreda na radu dužan je da odmah po saznanju obavesti neposrednog rukovodioca kao i lice za bezbednost i zdravlje na radu. Takođe, dužan je da odmah po saznanju prijavi neposrednom rukovodiocu i licu za bezbednost i zdravlje na radu svaku pojavu ili nedostatak koji bi mogli da ugroze život ili zdravlje zaposlenih.

Član 28

Dužan je da zabrani rad zaposlenom pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava.

Član 29

Ukoliko zaposleni ne poštuje propise iz bezbednosti i zdravlja na radu i obavlja poslove protivno merama sigurnosti, usled čega može da dođe do povrede na radu, ima pravo i obavezu da zabrani takav rad.

IV PREVENTIVNI I PERIODIČNI PREGLEDI I PROVERE OPREME ZA RAD

Član 30

U cilju utvrđivanja da li korišćenje sredstava za rad predstavlja određeni rizik za bezbednost i zdravlje na radu zaposlenih i da li su primenjene propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, vrše se pregledi; kontrola ispravnosti i održavanje sredstava i opreme za rad koja se koriste kod poslodavca na način i u rokovima utvrđenim propisima, uputstvom proizvođača ili Aktom o proceni rizika.

Ukoliko propisima i uputstvom proizvođača nisu propisani drugi rokovi, pregledi, ispitivanja i kontrola ispravnosti sredstava i opreme za rad vrše se:

1. pre prve upotrebe;
2. posle rekonstrukcije ili havarije;
3. pre korišćenja na novom mestu rada, odnosno pre upotrebe ako su sredstva premeštana sa jednog

- na drugo mesto rada i
4. u roku utvrđenim Aktom o proceni rizika.

Član 31

Pored opreme za rad (mašine, uređaji, postrojenja, instalacije i alati) koja na osnovu propisa podleže preventivnim i periodičnim pregledima, proverama i ispitivanjima od strane pravnih lica sa licencom, Aktom o proceni rizika utvrđuje se i oprema za koju je poslodavac u obavezi da organizuje, kako preventivne, tako i periodične preglede u sopstvenoj organizaciji.

Član 32

Oprema i sredstva za rad mogu da se koriste samo ako su u skladu sa odgovarajućim propisima bezbednosti i zdravlja na radu, standardima i tehničkim propisima i ako se redovno održavaju u ispravnom stanju, odnosno ako su u takvom stanju da neće predstavljati opasnost od povreda i oštećenja zdravlja zaposlenih.

V ISPITIVANJE USLOVA RADNE OKOLINE

Član 33

Poslodavac je dužan da vrši ispitivanje u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se pri radu koriste ili se izdvajaju štetne ili opasne materije, radi sprečavanja povređivanja zaposlenih, kao i utvrđivanja da li radna sredina odgovara uslovima za produktivan rad i zdravlje zaposlenih.

Član 34

Ispitivanja iz člana 28. ovog Pravilnika, Poslodavac je dužan da vrši na način, po postupku i u rokovima koji su utvrđenim propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

VI SREDSTVA I OPREMA ZA LIČNU ZAŠTITU NA RADU

Član 35

Svi zaposleni kod poslodavca imaju pravo na sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu u skladu sa Aktom o proceni rizika.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se zaposlenom na teret poslodavca.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu koja poslodavac daje zaposlenima moraju biti usaglašena sa propisanim tehničkim zahtevima, njihova usaglašenost mora biti ocenjena prema propisanom postupku, moraju biti označena u skladu sa propisima, odnosno neophodno je da ih prati propisana isprava o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija.

Poslodavac je dužan da obezbedi zaposlenima uputstvo za bezbedan rad po propisima o bezbednosti i zdravlju na radu za korišćenje opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu na jeziku koji zaposleni razume.

Član 36

Ako pojedina sredstva i/ili oprema za ličnu zaštitu na radu nisu predviđena ovim Pravilnikom, a pri vršenju određenih poslova takva potreba postoji, neposredni rukovodilac zaposlenog daće mu na upotrebu odgovarajuće sredstvo i/ili opremu.

Zaposleni su dužni da sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu koriste za sve vreme rada, a posle rada da ih ostave na za to predviđeno mesto.

Član 37

Lična zaštitna sredstva daju se na upotrebu za radna mesta u skladu sa Aktom o proceni rizika.

Sredstava i oprema za ličnu zaštitu, data na korišćenje zaposlenima, koriste se sve dok imaju zaštitnu funkciju.

Ukoliko zaštitna sredstva izgube zaštitnu funkciju ili na bilo koji drugi način nestanu, zaposlenom se moraju dati na korišćenje nova sredstva.

Član 38

Neposredni rukovodioci su dužni da ne dozvole rad zaposlenom koji ne koristi sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu.

VII OBUKA ZAPOSLENIH

Član 39

Obuka za bezbedan i zdrav rad vrši se u cilju upoznavanja zaposlenog sa svim vrstama rizika na radnom mestu na kojem zaposleni obavlja svoje poslove i konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa Aktom o proceni rizika.

Obuka zaposlenih vrši se kod zasnivanja radnog odnosa, pri premeštaju na druge poslove, pri uvođenja nove tehnologije ili novog sredstva za rad, kod promene procesa rada koji može prouzrokovati promenu mera za bezbedan i zdrav rad i periodično.

Obuka iz stava 1. ovog člana obavlja se u toku radnog vremena i troškovi obuke ne mogu padati na teret zaposlenog.

Poslodavac je dužan da izvrši obuku zaposlenog za bezbedan i zdrav rad:

- 1) kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno drugog radnog angažovanja;
- 2) premeštaja na druge poslove;
- 3) prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad ili promene opreme za rad,
- 4) kod promene radnog procesa.

Poslodavac je dužan da zaposlenog u toku obuke za bezbedan i zdrav rad upozna sa rizicima na radnom mestu na koje ga određuje i o konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa aktom o proceni rizika.

Obuku iz stava 1. ovog člana poslodavac obezbeđuje u toku radnog vremena, a troškovi obuke obezbeđuju se iz sredstava poslodavca i ne mogu biti na teret zaposlenog.

Obuka za bezbedan i zdrav rad zaposlenog mora da bude prilagođena specifičnostima njegovog radnog mesta i sprovodi se po programu, čiji sadržaj poslodavac mora, kada je to potrebno, da obnavlja i menja.

Ako poslodavac odredi zaposlenom da obavlja poslove na dva ili više radnih mesta, dužan je da zaposlenog obuči za bezbedan i zdrav rad na svakom od tih radnih mesta.

Poslodavac kod koga pod njegovim nadzorom i rukovođenjem, na osnovu ugovora, sporazuma ili po bilo kom drugom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca, dužan je da te zaposlene obuči za bezbedan i zdrav rad, u skladu sa ovim zakonom.

Član 40

Obuku zaposlenih obavlja Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu a organizaciju obavlja lice zaduženo od strane Direktora.

Lice iz stava 1. ovog člana obuku zaposlenih prilagođava specifičnostima svakog radnog mesta i sprovodi po programu, čiji sadržaj poslodavac mora, kada je to potrebno, da obnavlja i menja.

Ako zaposleni obavlja poslove na više radnih mesta obuka se vrši za svako radno mesto, odnosno za sve poslove u okviru tih mesta.

Član 41

Obuka zaposlenih vrši se na osnovu Akta o proceni rizika, Programa obuke, Uputstava za bezbedan rad, instrukcija, postojećih obaveštenja, i drugih pisanih materijala.

Član 42

Obuka obuhvata upoznavanje zaposlenih sa karakteristikama rada i tehnološkog procesa, aposebno sa:

1. poslovima koje zaposleni obavlja;
2. vrstama rizika na radnom mestu i u radnoj okolini;
3. opštim, posebnim i drugim preventivnim merama koje su preduzete na radnom mestu i u radnoj okolini i merama koje zaposleni mora da preduzima (sredstva za rad, sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu, zaštitni uređaji i naprave i dr.);
4. organizacijom sprovođenja mera bezbednosti i zdravlja na radu i njenim funkcionisanjem;
5. pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih i Poslodavca;
6. praktičnim radom uz nadzor neposrednog rukovodioca ili obučenog radnika.

Član 43

Teorijsko obuka zaposlenih vrši se organizovanjem instruktivno - konsultativne nastave i po potrebi uručivanjem pisanih materijala.

Praktična obuka se izvodi metodom demonstracije ispravnih postupaka u radu, pravilnim korišćenjem sredstava za rad, zaštitnih uređaja ili naprava, sredstava i opreme za ličnu zaštitu i upoznavanje sa konkretnim opasnostima i štetnostima.

Demonstraciju ispravnih postupaka u radu izvodi zaposleni sa iskustvom koji je obučen za bezbedan i zdrav rad na tim poslovima.

Praktična obuka vrši se za sve zaposlene i organizuje se posle teoretske obuke.

Član 44

Provera obučenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu iz teorijskog i praktičnog dela.

Provera iz teorijskog dela obuke za bezbedan rad vrši se putem usmenog propitivanja ili testa, a provera praktičnog dela obuke vrši se putem osmatranja, usmenog propitivanja i zapažanja pri praktičnom radu zaposlenog.

Ako zaposleni koji se obučava ne pokaže zadovoljavajući stepen poznavanja oblasti za koju se obučava, podvrgnuće se ponovnoj obuci i proveru.

Zaposleni koji na proveru ne pokaže zadovoljavajući stepen poznavanja oblasti za koju se obučava, ili poslove pri praktičnom radu obavlja na nedovoljno bezbedan ili siguran način, ne može se rasporediti da samostalno radi, sve dok se ponovnom proverom ne utvrdi da je obučen za bezbedan i zdrav rad.

Član 45

Proveru obučenosti za bezbedan i zdrav rad vrši neposredni rukovodilac zaposlenog u saradnji sa Savetnikom/saradnikom za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 46

Periodične provere obučenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenih koji rade na radnim mestima sa povećanim

rizikom vrše se najkasnije u roku od jedne godine od dana prethodne provere, a na ostalim radnim mestima najkasnije u roku od tri godine od dana prethodne provere.

VIII EVIDENCIJE

Član 47

O stanju bezbednosti i zdravlja na radu vode se evidencije, i to o:

1. Radnim mestima sa povećanim rizikom;
2. Zaposlenima raspoređenim na radna mesta sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih raspoređenih na ta radna mesta;
3. Povredama na radu;
4. Profesionalnim oboljenjima;
5. Bolestima u vezi sa radom;
6. Obuka zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
7. Opasnim materijama koje se koriste u toku rada;
8. Izvršenim ispitivanjima uslova radne okoline;
9. Izvršenim pregledima i proverama opreme za rad;
10. Izdatim sredstvima i opremi za ličnu zaštitu na radu;
11. Prijavama smrtnih, kolektivnih i teških povreda na radu, kao i onih povreda na radu zbog kojih zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana;
12. Prijavama profesionalnih oboljenja;
13. Izvršenim lekarskim pregledima zaposlenih u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;
14. Prijavama opasnih pojava koje bi mogle da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Evidencije vodi Savetnik, odnosno saradnik za bezbednost i zdravlje na radu na propisanim obrascima.

IX PRVA POMOĆ U SLUČAJU POVREDE ILI OBOLJENJA NA RADU

Član 48

U slučaju povrede na radu ili iznenadne bolesti zaposlenog obezbeđuje se pružanje prve pomoći na mestu povređivanja ili oboljevanja i hitna dojava medicinskoj ustanovi. O pružanju prve pomoći i spasavanju zaposlenih staraju se rukovodioci i zaposleni koji su obučeni za pružanje prve pomoći.

Član 49

Za pružanje prve pomoći moraju biti obučeni rukovodioci, kao i najmanje 2% od ukupnog broja izvršilaca ujednoj radnoj smeni ili lokacijski odvojenoj radnoj jedinici, za osnovnu ili naprednu obuku u zavisnosti od procenjenih rizika.

Poslodavac je dužan da obezbedi pružanje prve pomoći, da obučeni odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći i obezbedi sredstva i opremu za pružanje prve pomoći uzimajući u obzir procenjene rizike, radni proces, organizaciju, prirodu i obim radnog procesa, broj zaposlenih koji učestvuju u radnom procesu, broj radnih smena, broj lokacijski odvojenih jedinica, učestalost povreda na radu i udaljenost do najbliže medicinske pomoći.

Pružanje prve pomoći mora biti organizovano na način da je prva pomoć dostupna svakom zaposlenom tokom radnog vremena, u svim smenama i na svim lokacijama.

Obuku zaposlenih za pružanje prve pomoći vrši zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, kao i Crveni krst Srbije, u skladu sa posebnim zakonom.

Način pružanja prve pomoći, vrste sredstava i opreme koji moraju biti obezbeđeni na radnom mestu, broj zaposlenih koji moraju biti obučeni za pružanje prve pomoći, način i rokove obučavanja zaposlenih sporazumno propisuju ministar nadležan za poslove rada i ministar nadležan za poslove zdravlja.

Član 50

Obuka zaposlenih za pružanje prve pomoći zasniva se na upoznavanju sa osnovnim merama i postupcima, kao i praktičnoj obuci za pravovremeno ukazivanje pomoći u cilju ublažavanja ili otklanjanja posledica povrede na radu ili iznenadne bolesti.

Obuka zaposlenih za pružanje prve pomoći vrši se za slučaj udara struje, naglog krvarenja, preloma kostiju, trovanja, potrebe imobilizacije, primenjivanja različitih metoda oživljavanja, smeštaja i prenosa povređenog ili naglo obolelog zaposlenog i dr.

Član 51

Obuka zaposlenih za pružanje prve pomoći vrši se teorijski i praktično. Teorijska obuka vrši se organizovanjem predavanja i konsultativne nastave.

Praktična obuka vrši se neposrednim upoznavanjem zaposlenih koji se obučavaju i demonstriranjem načina ukazivanja prve pomoći u različitim situacijama koje se mogu dogoditi u zavisnosti od postojećih opasnosti i procenjenih rizika.

Član 52

Poslodavac je dužan da obezbedi odgovarajući broj ormarića za prvu medicinsku pomoć sa sanitetskim materijalom, koje mora postaviti na vidna mesta.

Na ormarićima za prvu pomoć potrebno je istaći broj telefona najbliže zdravstvene ustanove (Doma Zdravlja) i hitne pomoći, kao i ime i prezime zaposlenih koji su obučeni za pružanje prve medicinske pomoći, radno mesto na kome se oni nalaze i njihov broj telefona.

X ZAŠTITA OD POŽARA

Član 53

U cilju zaštite od požara potrebno je držati se načela prevencije, tj. planirati i sprovesti preventivne mere i aktivnosti tako da se što efikasnije spreči izbijanje požara, a da se u slučaju izbijanja požara rizik po život i zdravlje zaposlenih i ugrožavanje materijalnih dobara kao i ugrožavanje životne sredine svede na najmanju moguću meru i požar ograniči na samom mestu izbijanja.

Poslodavac je dužan da organizuje sprovođenje preventivnih mera zaštite od požara sa potrebnim brojem lica stručno obučениh za sprovođenje mera zaštite od požara i obezbedi adekvatnu opremu i uređaje za gašenje požara.

Član 54

Na putevima, prolazima, platoima i sličnim prilazima objektima koji su predviđeni za prolaz vatrogasnih vozila ili evakuaciju ljudi i imovine ugroženih požarom nije dozvoljeno graditi ili postavljati objekte i druge zapreke.

Član 55

Ispravnost instalacija i uređaja za automatsko otkrivanje i dojavu požara, gašenje požara, detekciju eksplozivnih i zapaljivih gasova, instalacija u zonama opasnosti od eksplozije, instalacija za odvođenje dima itoplote, instalacija hidrantske mreže za gašenje požara, kao i mobilnih uređaja za gašenje požara mora se kontrolisati na svakih šest meseci od strane ovlašćenog pravnog lica.

Član 56

Osnovna obuka iz oblasti zaštite od požara organizuje se za sve zaposlene odmah po stupanju na rad, a najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na rad.

Osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja zaposlenih za potrebe trećih lica obavljaju pravna lica koja ispunjavaju propisane uslove i imaju ovlašćenje Ministarstva za obavljanje ovih poslova.

Provera znanja zaposlenih vrši se jednom u tri godine.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57

Odredbe ovog Pravilnika primenjuju se i tumače u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu i drugim važećim propisima.

Pitanja koja nisu regulisana i uređena ovim Pravilnikom neposredno će se rešavati primenom Zakona i drugih propisa.

Član 58

Izmene i dopune ovog Pravilnika vršiće se po istom postupku po kojem je i usvojen.

Član 59

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom potpisivanja.

Beograd, 16.12.2024. godine

UNIVERZITET U BEOGRADU-
HEMIJSKI FAKULTET

A handwritten signature in blue ink, written over a horizontal line. The signature is stylized and appears to read 'Tepan Bojic'.

Poslodavac